

Mesilasemade kasvatamise praktilisi võtteid ja kogemusi

Kokkuvõte Tallinna MS praktilisest õppepäevast Hüüru töumesilas 09.06.2009.a.

Lektor-õpetaja Mai Endla, lektorileping PR-5-1.5-57

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Praktilise õppepäeva ülesandeks on kogu emadekasvatuse protsessi teostamine. Õppepäeva alustati ammpere moodustamisega. Selleks otsiti peres ülesse ema millega moodustati viiel raamil kunstpere. Kunstperele pandi kolm kooruva haudmega raami, ning katteks kaks meeraami. Lisaks neile raputati veel juurde mesilasi viielt raamilt. Seda tehti sellise arvestusega, et pooled mesilased on lennumesilased ja lendavad tarusse tagasi.

Emata ammperes asetatakse raamid tavalisse järjekorda – külgedele meeraamid, seejärel kaanetatud haudmeraamid ning pesa keskele raamid lahtise haudmega. Lahtise haudmega raamide vahele pesa keskel jäetakse koht vageldatud raami paigaldamiseks. Nii jäetakse pered ca. kolmeks tunniks seisma, et nad veenduks ema puudumises. Seda aega saab kasutada emadekasvatuse raamide ettevalmistamiseks, kupualgete tegemiseks ja vageldamiseks.

Alustada tuli vahast kupualgete valmistamisega. Selleks kasutatakse hangumispiiril olevat vaha. Kupualged tehakse vastava šablooni abil mille läbimõõduks on 8mm. Veetud leotatud šabloon kastetakse 3-4 korda sulasse vahasse ning seejärel uuesti külma vette. Nii saadakse emakupu alged. Kärjeraamile on kinnitatud võrdsete vahedega neli liistu. Igale liistule kleebitakse kuuma vaha abil puidust liistuke, mille külge omakorda kuuma vaha abil kupualge. Igale liistule kleebitakse 13 kupualget nii kleebitakse neid ühele raamile kokku ca. 50tk.

Kõik praktilisest õppusest osavõtjad proovisid oma käega kunstkupualgete valmistamist, kupualuste liistakute lõikamist ja nende kleepimist emakasvatuse raamile. Nii valmistati ette kolm emakasvatuse raami, kuhu kleebiti kokku ca. 150 kupualget.

Pärast lõunapausi alustati emadekasvatuse kõige keerulisema osaga. – vaklade tõstmise kunst kupualgetesse. Hommikul valmistatud ammpere moodustati mesila kõige paremate omadustega perest. Emapereks (pere, kust võetakse vaglad) on alati Austriast Singerite mesilast saadud tõuemaga pere. Igal aastal tellin Austriast kolm kuni viis mesilasema kellest valin emadekasvatuseks kõige tugevama.

Emaperest võetakse raam ühepäevaste vakladega. Erilise vageldusnõela abil tõstetakse ühepäevane vagel hommikupoolikul valmistatud kupualgesse. Kuna vageldamist katsetasid kõik osavõtjad, siis neid raame ma loomulikult ammperesse ei asetanud, vaid vageldasin sinna ise ühe raami.

Nendele tegemistele järgnes kümme päeva varem vageldatud emakuppude puuristamine ja koorumiseks emataperesse asetamine.

Kaksteispäeva varem vageldatud emad olid tänaseks koorunud. Neid said kursusest osavõtjad ka kollase värviga märgistada. Nüüd tuli aga ka märgistatud mesilasemad paaruma panna. Selleks tuli ette valmistada paarumistarud – kleepida sinna kunstkärje ribad, söödanõusse asetada tuhksuhkrust ja meest valmistatud kandi. Seejärel tuli nendesse tarudesse panna ca. 1,5 klaasitäit mesilas ja üks paarumata mesilasema. Sellised pered tuleb viia lennuraadjusest välja ning vabastada õhtul kella 11-12 paiku, kui lennutegevus on lõppenud.

Praktilise tegevuse käigus rääkisin kursusest osavõtjatele ka mesilastõugudest, mesilasema tähtsusest, mesilasema peresse andmise moodustest, ning vastasin kõigile mulle esitatud küsimustele.

Mai Endla